Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

8. juuni 2017 *

Eelotsusetaotlus — Liidu kodakondsus — ELTL artikkel 21 — Õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil — Kodanik, kel on üheaegselt nii oma elukohaliikmesriigi kui ka sünnijärgse liikmesriigi kodakondsus — Perekonnanime muutmine sünnijärgses liikmesriigis, mis ei ole harilik viibimiskoht — Sünnijärgsele perekonnanimele vastav nimi — Taotlus kanda see nimi elukohaliikmesriigi sünniregistrisse — Taotluse rahuldamata jätmine — Põhjus — Nime ei omandatud liikmesriigis, kus isikul oli harilik viibimiskoht — Muude siseriiklike menetluste olemasolu sama nime tunnustamiseks

Kohtuasjas C-541/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Amtsgericht Wuppertali (Wuppertali esimese astme kohus, Saksamaa) 24. septembri 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 16. oktoobril 2015, menetluses

Mircea Florian Freitag

menetluses osalesid

Angela Freitag,

Vica Pavel,

Stadt Wuppertal,

Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud A. Prechal, A. Rosas (ettekandja), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik M. R. Schiano,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. septembri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Saksamaa valitsus, esindajad: M. Hellmann, T. Henze ja J. Mentgen,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

— Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja M. Castelo-Branco,

— Rumeenia valitsus, esindajad: A. Wellman ja R. H. Radu,

— Euroopa Komisjon, esindajad: E. Montaguti ja G. von Rintelen,

olles 24. novembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artiklite 18 ja 21 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud menetluses, mille algatas Mircea Florian Freitag ning mis käsitleb seda, et Saksamaal tunnustataks perekonnanime muutmist Rumeenias seaduslikult omandatud nimeks ja see kantaks sünniregistrisse (*Geburtenregister*).

Õiguslik raamistik

Tsiviilseadustiku rakendamise seaduse asjakohased sätted

3 21. septembri 1994. aasta tsiviilseadustiku rakendamise seaduse (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch; *BGBl.* 1994 I, lk 2494, ja parandus *BGBl.* 1997 I, lk 1061) põhikohtuasja faktilistele asjaoludele kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „EGBGB“) artikli 5 „Isiklik staatus“ lõike 1 esimeses ja teises lauses on sätestatud:

„Kui viidatakse selle liikmesriigi õigusele, mille kodakondsus on isikul, ja kui isikul on mitu kodakondsust, kohaldatakse selle riigi õigust, millega on isikul kõige tihedam seos, eelkõige hariliku viibimiskoha või elukäigu kaudu. Kui isikul on ka Saksa kodakondsus, on see õiguslik staatus ülekaalus.“

4 EGBGB artikli 10 „Nimi“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Isiku nime reguleerib selle riigi õigus, mille kodanik isik on.“

5 EGBGB artiklis 48 „Teises Euroopa Liidu liikmesriigis omandatud nime valimine“ on sätestatud:

„Kui isiku nime üle otsustamisel kohaldatakse Saksa õigust, siis võib ta perekonnaseisuasutusele esitatud avaldusega valida teises Euroopa Liidu liikmesriigis siis omandatud, kui tal oli seal harilik viibimiskoht, ja seal perekonnaseisuregistrisse kantud nime, kui see nimi ei ole ilmselgelt vastuolus Saksa õiguse aluspõhimõtetega. Nime valik kehtib tagasiulatuvalt alates teise liikmesriigi perekonnaseisuregistrisse kandmisest, välja arvatud juhul, kui isik teatab avalduses sõnaselgelt, et nime valik hakkab kehtima ainult tuleviku suhtes. Avaldus peab olema notariaalselt kinnitatud või tõestatud. […]“

Nime muutmise seadus

6 Saksa õiguses reguleerib nime muutmist avalik õigus, täpsemalt 5. jaanuari 1938. aasta perekonna- ja eesnime muutmise seaduses (Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen (NamÄndG) (*RGBl.* 1938 I, lk 9) ette nähtud menetlus, mida on muudetud 17. detsembri 2008. aasta seaduse (*BGBl.* 2008 I, lk 2586) §-ga 54 (edaspidi „nime muutmise seadus“).

7 Nime muutmise seaduse § 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Saksa kodanik või kodakondsuseta isik, kelle alaline elukoht või harilik viibimiskoht on [Saksamaal], võib perekonnanime muuta avalduse alusel.“

8 Seaduse § 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Perekonnanime võib muuta vaid siis, kui muutmiseks on mõjuv põhjus.“

9 Nime muutmise seaduse § 3 lõike 2 alusel tuleb otsuse tegemiseks asjassepuutuvaid konkreetse juhtumi asjaolusid hinnata omal algatusel.

10 Perekonnanime muutmise avaldus tuleb nime muutmise seaduse § 5 lõike 1 alusel esitada avaldaja elu- või viibimiskoha piirkonna madalama taseme haldusasutusele.

11 11. augusti 1980. aasta üldise haldusmääruse perekonna- ja eesnime muutmise kohta (Allgemeine Verwaltungsvorschrift zum Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen; NamÄndVwV), mida on viimati muudetud 11. veebruari 2014. aasta haldusmäärusega (*BAnz. AT*, 18.2.2014, B2) (edaspidi „nime muutmise seadust käsitlev määrus“), punkti 27 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Isikute nime reguleerivad üksikasjalikult ja – põhimõtteliselt – ammendavalt asjaomased tsiviilõigusnormid. Nime muutmine, mis kuulub avalikku haldusõigusesse, toimub selleks, et kõrvaldada kahjustavad tagajärjed konkreetsel juhul. See on erandlik. Järelikult tuleb esmajärjekorras kontrollida, kas taotletud eesmärki saab saavutada nime muutmise avaldusega tsiviilõiguslikus korras või eestkosteasju lahendava kohtu määrusega.“

12 Määruse punktis 28 on ette nähtud:

„Perekonnanime võib muuta vaid siis, kui muutmiseks on mõjuv põhjus. Mõjuva põhjusega on tegemist, kui taotleja õigustatud huvi […] nime muutmise suhtes kaalub üles teiste huvitatud isikute õigustatud huvid, mis võivad olla vastupidised, […] ja õigusnormidest tulenevad nime puudutavad põhimõtted, mille hulka kuulub nime sotsiaalse reguleerimise ülesanne ja avalik huvi antud nime säilimisele […]“

13 Määruse punktis 31 on sätestatud:

„Kui punkti 28 kohasel kaalumisel esineb taotleja ülekaalukas õigustatud huvi perekonnanime muutmiseks ning järelikult on tema nime muutmiseks mõjuv põhjus, tuleb taotlus üldjuhul rahuldada. Asjaoludega, mida juba on võetud arvesse kaalumisel, mille eesmärk oli mõjuva põhjuse olemasolu tuvastamine, ei saa kaalutlusotsuse tegemisel põhjustena enam arvestada. Kui mõjuvaid põhjuseid nime muutmiseks ei esine, siis tuleb taotlus jätta rahuldamata.“

14 Nime muutmise seadust käsitleva määruse punktis 49 on ette nähtud:

„Kui Saksa kodanikul, kellel on ka teise riigi kodakondsus, on nimetatud teise riigi õiguse kohaselt muu perekonnanimi kui see, mida ta peab kandma õiguse alusel Saksa õiguse kohaldamise territooriumil, saab selle ebaselguse nime kandmises kõrvaldada, muutes perekonnanime, mida isik peab kandma Saksa õiguse kohaldamise territooriumil, perekonnanime vastu, mida isik peab kandma teise riigi õiguse kohaselt. Seevastu, kui isik loobub teisest perekonnanimest, tuleb isikul pöörduda selle teise riigi ametiasutusse, mille kodakondsus tal samuti on.“

15 Kui pädev haldusasutus keeldub nime muutmisest, on keelduva otsuse peale võimalik halduskorras edasi kaevata. Kui pädev haldusasutus perekonnanime muutmise taotluse rahuldab, tagab ta, et nime muutmisega ajakohastatakse sünniregistri kandeid või tehakse sinna vastav märge.

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

16 Põhikohtuasja taotluse esitaja sündis 25. aprillil 1986 Rumeenias perekonnanimega Pavel. Ta on Rumeenia kodanike Angela Freitagi ja Vica Paveli laps ning tal endal on Rumeenia kodakondsus.

17 Pärast vanemate abielulahutust abiellus tema ema Saksa kodaniku M. Freitagiga.

18 21. mai 1997. aasta kohtuotsusega lapsendas M. Freitag põhikohtuasja taotluse esitaja, kes sai sel viisil Saksa kodakondsuse ja tema perekonnanimi on sellest ajast alates Freitag.

19 Brasovi (Rumeenia) maakonna volikogu 9. juuli 2013. aasta otsusega muudeti põhikohtuasja taotluse esitaja perekonnanimi tema palvel uuesti Paveliks. Nime muutmise menetluse ajal Rumeenias oli põhikohtuasja taotluse esitaja harilik viibimiskoht (*gewöhnliche Aufenthalt*) Saksamaal.

20 Põhikohtuasja taotluse esitaja pöördus seejärel Standesamt der Stadt Wuppertal'i (Wuppertali perekonnaseisuasutus, Saksamaa), esitades oma uue, Paveli nimele vormistatud Rumeenia passi ja taotles, et nime muutmist tunnustataks ka Saksa õigusega ja et tema kohta sünniregistrisse tehtud kannet vastavalt täiendataks.

21 Kuna Wuppertali perekonnaseisuasutus ja Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal (Wuppertali linnapea), kes tegutses perekonnaseisuasutuse madalama taseme järelevalveorganina, kahtlesid, kas on võimalik hilisemat akti sünniregistrisse kanda, esitasid nad küsimuse hindamiseks Amtsgericht Wuppertalile (Wuppertali esimese astme kohus, Saksamaa).

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on nii, et kuna nime vahetamise menetluse ajal Rumeenias oli põhikohtuasja taotluse esitaja harilik viibimiskoht Saksamaal, siis ei ole kohtuvaidluse lahendamiseks võimalik kohaldada EGBGB artiklit 48, kuna selle õigusnormiga on õiguse perekonnaseisuasutusele avalduse esitamisega valida teises liidu liikmesriigis omandatud nime tingimuseks, et kõnealune nimi on omandatud siis, kui isikul oli selles teises liikmesriigis harilik viibimiskoht – tingimus, mis ei ole käesoleval juhul täidetud.

23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et EGBGB artiklit 48 ei ole samuti võimalik kohaldada analoogia alusel. Seadusandliku menetluse materjalidest selgub, et seadusandja soovis nimelt rakendada nõudeid, mis tulenevad 14. oktoobri 2008. aasta kohtuotsusest Grunkin ja Paul (C-353/06, EU:C:2008:559), ning et ta oli teadlik asjaolust, et kõik mõeldavad erineva nime olukorrad ei kuulu selle õigusnormi alla.

24 Seepärast tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas ELTL artiklid 18 ja 21 kohustavad tunnustama nime muutmist, mis toimus teises liikmesriigis, kui asjaomase isiku harilik viibimiskoht ei ole selles teises liikmesriigis, kuid tal on selle liikmesriigiga oma topeltkodakondsuse tõttu teine seos.

25 Neil asjaoludel otsustas Amtsgericht Wuppertal (Wuppertali esimese astme kohus, Saksamaa) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi ametiasutused on kohustatud tunnustama selle riigi kodaniku nime muutmist, kui asjaomane isik on ühtlasi teise liikmesriigi kodanik ja on viimati nimetatud liikmesriigis nime muutmise teel – mis ei ole seotud perekonnaõigusliku staatuse muutmisega – (taas)omandanud oma esialgse sünnijärgselt saadud perekonnanime, kuigi nime omandamise ajal ei olnud kodaniku harilik viibimiskoht teises liikmesriigis ja nime muutmiseks esitas ta ise avalduse?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

Sissejuhatavad märkused

26 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus tugineb EGBGB artiklile 48, kui ta soovib oma küsimusega teada, kas ELTL artiklitega 18 ja 21 on vastuolus, kui liikmesriigi pädevad ametiasutused keelduvad tunnustamast selle liikmesriigi kodaniku poolt teises liikmesriigis, mille kodanik ta samuti on, seaduslikult omandatud perekonnanime, kuigi tema harilik viibimiskoht ei olnud selles teises liikmesriigis.

27 Tuleb esile tuua, et eelotsusetaotluse esitanud kohus mainib eelotsusetaotluses ja seda rõhutavad samuti Saksamaa valitsus ja Euroopa Komisjon, et on olemas eraldiseisev avalikku õigusesse kuuluv menetlus, mis on ette nähtud nime muutmise seadusega ning mis võimaldab haldusasutuses taotleda nime muutmist.

28 Nime muutmise seaduse kohane menetlus on Saksamaa valitsuse sõnul kohaldatav põhikohtuasja taotluse esitaja olukorrale, kuna isegi kui EGBGB artikkel 48 on temale põhimõtteliselt kohaldatav, ei vasta ta tingimusele, et tema harilik viibimiskoht on teises liikmesriigis, mida on selle sättega nõutud. Saksamaa valitsuse arvates võimaldab nime muutmise seaduse kohane menetlus sellisel isikul, kes on põhikohtuasja taotluse esitajaga sarnases olukorras, saada õiguse kanda nime, mille ta on saanud teise liikmesriigi õiguse alusel, esitades sellekohase taotluse pädevale haldusasutusele.

29 Liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul temale esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada (vt eelkõige kohtuotsus, 19.9.2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, punkt 40).

30 Neil asjaoludel tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimust mõista nii, et sisuliselt soovitakse teada saada, kas ELTL artikleid 18 ja 21 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriigi perekonnaseisuasutus keeldub tunnustamast ja sünniregistrisse kandmast selle liikmesriigi kodaniku poolt teises liikmesriigis, mille kodanik ta samuti on, seaduslikult omandatud nime, mis vastab tema sünnijärgsele nimele, ja seda liikmesriigi õiguse sätte alusel, mis seab perekonnaseisuasutusele avalduse esitamisega sellise kandmise võimaluse tingimuseks selle, et nimi on omandatud siis, kui isiku harilik viibimiskoht oli selles teises liikmesriigis, samas kui teised liikmesriigi õiguse sätted võimaldavad samal kodanikul esitada nime muutmise taotluse teisele ametiasutusele, kel on selle taotluse lahendamisel kaalutlusõigus.

31 Tuleb lisada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei näe ELTL artikkel 21 ette üksnes õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil, vaid ka igasuguse kodakondsusel põhineva diskrimineerimise keeldu. Järelikult tuleb põhikohtuasja taotluse esitaja olukorda käsitleda üksnes seda

sätet arvestades (vt kohtuotsus, 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 65; vt analoogia alusel kohtuotsus, 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punkt 34).

Liidu õiguse kohaldamisala

32 Sissejuhatuseks tuleb analüüsida, kas põhikohtuasja taotluse esitaja olukord kuulub liidu õiguse ning eeskätt nende normide esemelisse kohaldamisalasse, mis reguleerivad liidu kodaniku poolt oma õiguse vabalt liikuda kasutamist ja mis keelavad diskrimineerimise.

33 Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et kuigi liidu kehtiva õiguse kohaselt kuuluvad isiku perekonnanime perekonnaseisuaktidesse kandmist reguleerivad õigusnormid liikmesriikide pädevusse, peavad liikmesriigid seda pädevust teostades siiski järgima liidu õigust ja eriti EL toimimise lepingu sätteid, mis käsitlevad liidu iga kodaniku vabadust liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil (kohtuotsused, 2.10.2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 25; 14.10.2008, Grunkin ja Paul, C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 16; 22.12.2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, punktid 38 ja 39; 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 63, ja 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punkt 32).

34 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on seotus liidu õigusega isikutel, kes on liikmesriigi kodanikud ja elavad seaduslikult teise liikmesriigi territooriumil (kohtuotsus, 2.10.2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, punkt 27). Nii on see põhikohtuasja taotluse esitaja puhul, kes on Saksamaa Liitvabariigi territooriumil elav Rumeenia kodanik, kusjuures tal on ka esimesena nimetatud liikmesriigi kodakondsus.

ELTL artikli 21 tähenduses vaba liikumise piirangu olemasolu

35 Tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on korduvalt otsustanud, et liikmesriigi õigusnorm, mis seab mõned kodanikud ebasoodsamasse olukorda pelgalt seetõttu, et nad on kasutanud oma vabadust liikuda ja elada teises liikmesriigis, piirab igale liidu kodanikule ELTL artikli 21 lõikega 1 tagatud vabadusi (kohtuotsused, 14.10.2008, Grunkin ja Paul, C-353/06, EU:C:2008:559, punkt 21; 22.12.2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 53; 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 68, ning 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punkt 36).

36 Euroopa Kohtu praktikast ilmneb samuti, et liikmesriigi ametiasutuste keeldumine tunnustada selle liikmesriigi kodaniku, kes on kasutanud õigust vabalt liikuda ja kellel on samuti teise liikmesriigi kodakondsus, nime, nagu see määrati kindlaks teises liikmesriigis, võib takistada ELTL artikliga 21 tagatud õigust liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda ja elada. Ühe ja sama isiku kahe nime lahknevus võib nimelt põhjustada segadust ja ebamugavust (vt selle kohta kohtuotsus, 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punkt 37).

37 Siinkohal olgu meenutatud, et paljud igapäevased tegevused nii avalikus kui ka erasfääris nõuavad oma isiku tõendamist ja seoses perekonnaga lisaks ka eri perekonnaliikmete vaheliste suhete laadi tõendamist (kohtuotsused, 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, punkt 73, ja 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punkt 43).

38 Kahe liikmesriigi kodakondsusega isiku jaoks, nagu on tegemist põhikohtuasja taotluse esitaja puhul, on olemas konkreetne oht, et kuna ta kannab kahte erinevat nime – Pavel ja Freitag – peab ta hajutama kahtluse oma identiteedi ning tema esitatud dokumentide autentsuse või nendes sisalduvate andmete tõelevastavuse suhtes, mis, nagu Euroopa Kohus otsustas, kujutab endast asjaolu, mis võib takistada

ELTL artiklist 21 tuleneva õiguse kasutamist (vt kohtuotsused, 2.12.2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, punkt 70, ja 2.6.2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, punkt 40).

39 Järelikult see, kui liikmesriigi perekonnaseisuasutus keeldus tunnustamast ja sünniregistrisse kandmast selle liikmesriigi kodaniku poolt teises liikmesriigis, mille kodanik ta samuti on, seaduslikult omandatud nime, ja seda liikmesriigi õiguse sätte alusel, mis seab perekonnaseisuasutusele avalduse esitamisega sellise kandmise võimaluse tingimuseks selle, et nimi on omandatud siis, kui see teine liikmesriik oli tema harilik viibimiskoht, võib takistada ELTL artiklis 21 tagatud õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil.

40 Saksamaa valitsus väidab siiski, et kuna Saksa õigus sisaldab teisi õiguslikke aluseid nime muutmiseks huvitatud isiku taotlusel, viidates nime muutmise seaduse asjakohastele sätetele, siis ei esine perekonnanimede lahknevusest tuleneda võivat takistust isikute vabale liikumisele. Kuigi nime muutmise seaduse § 3 lõige 1 seab muutmise tingimuseks, et selleks oleks mõjuv põhjus, tuleneb nime muutmise seadust käsitleva määruse punktist 49, et perekonnanime lahknevuse kõrvaldamine nende Saksamaa kodanike suhtes, kel on topeltkodakondsus, on selline mõjuv põhjus. Järelikult sellises olukorras, nagu on põhikohtuasja taotluse esitaja, võib huvitatud isik taotleda teises liikmesriigis seaduslikult omandatud nime tunnustamist, esitades pädevale haldusasutusele taotluse nime muutmise seaduse alusel.

41 Sellega seoses tuleb märkida, et selleks, et Saksamaa õigusnorme, mis puudutavad nime, saaks kogumis pidada liidu õigusega kooskõlas olevaks, on vaja, et sätted või siseriiklik menetlus, mis võimaldab esitada nime muutmise taotluse, ei muudaks võimatuks või ülemäära raskeks ELTL artikliga 21 tagatud õiguste rakendamist. Põhimõtteliselt ei ole liidu õiguse seisukohast oluline teada, milline on siseriiklik säte või menetlus, mille alusel saab taotluse esitaja panna oma nime puudutavad õigused maksma.

42 Perekonnanime muutmist puudutavate liidu õigusnormide puudumisel tuleb nimelt iga liikmesriigi sisemises õiguskorras näha ette üksikasjalik menetlus liikmesriigi õiguses ette nähtud ja õigussubjektidele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse tagamiseks, kuid esiteks ei tohi see olla ebasoodsam kui siseriiklikus õiguskorras sätestatud õiguste puhul (võrdväärsuse põhimõte) ega teiseks muuta liidu õiguskorra alusel antud õiguste kasutamist võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte) (vt eelkõige analoogia alusel kohtuotsused, 12.9.2006, Eman ja Sevinger, C-300/04, EU:C:2006:545, punkt 67; 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, punkt 75, ja 8.3.2017, Euro Park Service, C-14/16, EU:C:2017:177, punkt 36).

43 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tuleb hinnata, kas ta ise saab rakendada ELTL artikliga 21 antud õigusi ja tunnustada sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas omandatud nime tunnustamise õigust, või põhikohtuasja taotluse esitaja peab kasutama nime muutmise seadusega ette nähtud avalikku õigusesse kuuluvat menetlust.

44 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 40 mainiti, väidab Saksamaa valitsus, et perekonnanime lahknevuse kõrvaldamine on „tõsine põhjus“ nime muutmise seaduse § 3 lõike 1 alusel. Lisaks ei sea kaalutlusõigus, mis on pädevatel Saksamaa ametiasutustel, kahtluse alla ELTL artikli 21 alusel õiguste kasutamist sellise kodaniku poolt, nagu on põhikohtuasja taotluse esitaja.

45 Sellega seoses tuleb märkida, et pädevate ametiasutuste poolt kaalutlusõiguse kasutamine peab toimuma nii, et ELTL artikli 21 täielik mõju oleks tagatud.

46 Eeskätt on oluline, et Saksa õiguse menetlus, mis võimaldab nime muutmist, oleks selline, et „mõjuva põhjuse“ esinemine oleks tagatud sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, kus huvitatud isikul on teise liikmesriigiga, kus ta nime omandas, muu seos kui see, et see on tema harilik viibimiskoht, näiteks kodakondsus, selleks et võimaldada teises liikmesriigis omandatud nime tunnustamist.

47 Järelikult tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artiklit 21 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriigi perekonnaseisuasutus keeldub tunnustamast ja sünniregistrisse kandmast selle liikmesriigi kodaniku poolt teises liikmesriigis, mille kodanik ta samuti on, seaduslikult omandatud nime, mis vastab tema sünnijärgsele nimele, ja seda liikmesriigi õiguse sätte alusel, mis seab perekonnaseisuasutusele avalduse esitamisega sellise kandmise võimaluse tingimuseks selle, et nimi on omandatud siis, kui tema harilik viibimiskoht oli selles teises liikmesriigis, välja arvatud siis, kui liikmesriigi õiguses on teisi sätteid, mis võimaldavad seda nime tõhusalt tunnustada.

Kohtukulud

48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

ELTL artiklit 21 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liikmesriigi perekonnaseisuasutus keeldub tunnustamast ja sünniregistrisse kandmast selle liikmesriigi kodaniku poolt teises liikmesriigis, mille kodanik ta samuti on, seaduslikult omandatud nime, mis vastab tema sünnijärgsele nimele, ja seda liikmesriigi õiguse sätte alusel, mis seab perekonnaseisuasutusele avalduse esitamisega sellise kandmise võimaluse tingimuseks selle, et nimi on omandatud siis, kui tema harilik viibimiskoht oli selles teises liikmesriigis, välja arvatud siis, kui liikmesriigi õiguses on teisi sätteid, mis võimaldavad seda nime tõhusalt tunnustada.

Allkirjad